

Landbouwverbreding

01.04.2022

1 SITUERING

1.1 WAT?

Binnen de VLIF-regelgeving omvat landbouwverbreding alleen de volgende activiteiten:

- hoevertoerisme;
- dagrecreatie;
- de verwerking van zelf geteelde of gekweekte landbouwproducten tot producten die niet opgenomen zijn in Bijlage 1 van het Verdrag van Rome;
- de rechtstreekse verkoop van eigen onbewerkte of bewerkte/verwerkte producten;
- de verkoop van niet-zelfgeteelde, -gekweekte, -verwerkte hoeveproducten via korte keten;
- de productie van hernieuwbare energie voor eigen gebruik;
- paardenpension/zadelmak maken en opfok van paarden voor derden;
- landschapsbeheer;
- zorgboerderij.

Verwerking en bewerking van zelf geteelde of gekweekte landbouwproducten tot Bijlage 1-producten komt niet voor op bovenstaande lijst omdat die activiteit beschouwd wordt als landbouwactiviteit en niet als landbouwverbreding.

Het onderscheid met verwerking tot niet-bijlage 1 producten wordt niet gemaakt op niveau van de investering. Het onderscheid is alleen belangrijk om het relatieve belang te bepalen van de landbouwactiviteit ten opzichte van de verbrede activiteit.

1.2 WAAROM?

In het kader van de VLIF-regeling worden bepaalde investeringen betoelaagd die gericht zijn op de landbouwverbredingactiviteiten, en dit met een steunintensiteit van minimaal 30%. Deze zijn terug te vinden op de detaillijst van subsidiabele investeringen die per blokperiode wordt gepubliceerd.

Indien een bedrijf aan verbreding doet, moet het brutobedrijfsresultaat (BBR) uit verbreding steeds ondergeschikt zijn aan het BBR uit de landbouwactiviteit om in aanmerking te komen voor overname- of investeringssteun (zie ook fiche brutobedrijfsresultaat).¹

2 ACTIVITEITEN

2.1 HOEVETOERISME

2.1.1 Algemeen

Hoevetoerisme is verblijfstoerisme op een actief en volwaardig landbouwbedrijf waar landbouw de hoofdactiviteit is en waar het landbouwbedrijf en de landbouwactiviteiten mee bepalend zijn voor de keuze van de toerist. De toeristen moeten tijdens hun verblijf het landbouwbedrijf kunnen bezoeken en erover geïnformeerd worden.

De landbouwer moet als uitbater op dezelfde exploitatie wonen als waar de gebouwen voor hoevetoerisme zich bevinden. Wanneer het bedrijf niet of nog maar beperkt geëxploiteerd wordt, gaat het om plattelandstoerisme en niet om hoevetoerisme.

Om VLIF-steun voor hoevetoerisme te verkrijgen, is het structurele aspect belangrijk. De verblijven moeten gerealiseerd worden binnen de bestaande bedrijfsgebouwen. Dit betekent dat de verblijfseenheden structureel deel uitmaken van de bedrijfszetel en nagenoeg rechtstreeks toegang geven tot de plaatsen waar de landbouwbedrijvigheid zich afspeelt, nl. tot de loodsen, stallen en productieruimtes. Een camping kan niet beschouwd worden als een vorm van hoevetoerisme.

Investerings in het kader van hoevetoerisme + dagrecreatie hebben een normbedrag van 300.000 euro in totaal per bedrijf (90.000 euro subsidie) voor de periode 2015-2020.

2.1.2 Subsidiabele investeringen

2.1.2.1 Gebouwen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: investeringen voor het verbouwen, uitrusten en inrichten van bestaande landbouwbedrijfsgebouwen voor een functiewijziging. Vernieuwbouw met hetzelfde volume en dezelfde funderingen is subsidiabel. Nieuwbouw van verblijfseenheden en verblijfseenheden voor permanente bewoning komen niet in aanmerking.

---

¹ Dit is bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 in artikel 1, 8°: "landbouwbedrijf: een bedrijf dat uitsluitend activiteiten met betrekking tot landbouw uitvoert, namelijk het kweken, telen, artisanaal be- en verwerken en commercialiseren van landbouwproducten die opgenomen zijn in bijlage 1 van het Verdrag, uitgezonderd producten van de visserij en de viskweek, en activiteiten met betrekking tot verbreding met een voldoende brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider. Het brutobedrijfsresultaat van de activiteiten met betrekking tot landbouw is groter dan dat van de activiteiten met betrekking tot landbouwverbreding."

Een verblijfseenheid is niet strikt gedefinieerd. Het kan een eenvoudige kamer met slaapgelegenheid zijn, een studio of een klein appartement met zithoek, slaapkamer, badkamer met verankerde uitrusting, keuken met verankerde uitrusting of ontspanningsruimte. Gemeenschappelijke ruimtes en sanitair zijn eveneens subsidiabel net als beveiligingsapparatuur tegen brand en inbraak.

Code: hoevertoerisme (gebouwen)

2.1.2.2 Materieel

De volgende investeringen zijn subsidiabel: investeringen voor de roerende inrichting van de verbouwde landbouwbedrijfsgebouwen voor een functiewijziging. Enkel duurzame basisuitrusting (met een minimale levensduur van 5 jaar) komt in aanmerking. Hieronder worden verstaan: bed, tafel, stoel, zetel, nachttafel, gordijnen, enz.

Kook- en eetgerei, bad- en bedlinnen worden bijvoorbeeld niet gesubsidieerd, Tv's evenmin.

Code: hoevertoerisme (materieel)

2.2 DAGRECREATIE/EDUCATIEF TOEGANKELIJK MAKEN

2.2.1 Algemeen

Het onderscheid tussen 'dagrecreatie' en 'educatief toegankelijk maken' heeft te maken met het hoofddoel van het verblijf. Bij dagrecreatie is het hoofddoel 'ontspanning' (dus zonder overnachting, anders valt het onder hoevertoerisme). Bij de code 'educatief toegankelijk maken' is het hoofddoel 'educatie' (dit kan wel over meerdere dagen verspreid zijn).

De subsidiabele investeringen onder beide codes zijn vrij gelijkaardig. Het onderscheid moet enkel gemaakt worden om de verschillende vormen van verbreding op het bedrijf te kunnen monitoren. Indien de aanvrager bv. de code dagrecreatie aanvraagt, maar het bij bezoek ter plaatse toch eerder over educatie blijkt te gaan zal de subsidie hiervoor niet geweigerd worden.

Investeringen in het kader van hoevertoerisme + dagrecreatie hebben een normbedrag van 300.000 euro in totaal per bedrijf (90.000 euro subsidie) voor de periode 2015-2020.

2.2.2 Subsidiabele investeringen

2.2.2.1 Gebouwen

De volgende investeringen zijn subsidiabel:

- het bouwen, verbouwen en uitrusten van ruimtes en sanitaire voorzieningen die gebruikt worden voor het ontvangen van groepen. De ruimte kan ook dienen als degustatieruimte op bedrijven die hoeveproducten maken. De ruimtes die hoofdzakelijk gebruikt worden om activiteiten te organiseren die geen verband houden met het landbouwbedrijf (zoals horeca, feesten, vergaderingen, teambuildingactiviteiten, infrastructuur voor campings...) zijn niet subsidiabel;
- het bouwen, verbouwen en uitrusten van ruimtes, daarbij inbegrepen slaapgelegenheden om kinderen te ontvangen, veelal voor hoeveklassen;

- specifieke aanpassingen aan de bedrijfsgebouwen zodat het makkelijker en aangenamer wordt om de dieren of het productieproces te bezichtigen;
- de aanleg van een kleine parking die past bij de omvang van de activiteiten voor dagrecreatie;
- de aanleg van paden op het bedrijf om de rondgang gemakkelijk te laten verlopen.

Codes: openstellen bedrijf voor dagrecreatie (gebouwen) en educatief toegankelijk maken van het bedrijf (gebouwen)

2.2.2.2 Materieel

De volgende investeringen zijn subsidiabel: tafels, stoelen, projectiescherm, projector, informatieborden, klein educatief materiaal. Enkel duurzame uitrusting (met een minimale levensduur van 5 jaar) komt in aanmerking.

Codes: openstellen bedrijf voor dagrecreatie (materieel) en educatief toegankelijk maken van het bedrijf (materieel)

2.3 VERWERKING ZELF GETEELDE OF GEKWEekte LANDBOUW-PRODUCTEN

2.3.1 Algemeen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen het verwerken van zelf geteelde of gekweekte producten tot Bijlage 1-producten en de verwerking tot niet-bijlage 1 producten. In het eerste geval gaat het om een landbouwactiviteit, in het tweede geval om een verbrede activiteit. Het onderscheid is alleen belangrijk voor de voorwaarde dat het BBR uit landbouwactiviteit qua omvang de hoofdactiviteit moet zijn en dus belangrijker moet zijn dan het BBR uit de verbrede activiteiten (zie fiche brutobedrijfsresultaat).

Landbouwproducten zijn producten die opgenomen zijn in Bijlage 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie uitgezonderd visserijproducten. Het zijn producten die beschouwd worden als een eindproduct van een landbouwactiviteit. Het zijn voornamelijk producten die algemeen beschouwd worden als landbouwproduct, maar ook een aantal producten die verkregen worden na een (eerste) bewerking van die geteelde of gekweekte landbouwproducten. Het gaat om producten waarvan de productie op de hoeve courant was of toch in de periode dat bijlage I van het Verdrag tot stand gekomen is.

Hierna volgt een opsomming van vaak voorkomende bewerkte landbouwproducten op een landbouwbedrijf, afgeleid uit de volledige lijst van Bijlage 1 van het verdrag van Rome:

Bewerkte landbouwproducten die als Bijlage 1 product beschouwd worden = landbouwactiviteit
Kaas
Yoghurt, karnemelk, gestremde melk zonder toegevoegde suiker, vruchten of cacao
Boter
Fruitsap
Wijn
Honing
Versneden en be/ver -werkt vlees
Meelproducten
Bereidingen van groenten
Geschilde aardappelen, verse frieten (niet ingevroren, niet voorgebakken)

De volledige lijst genaamd 'Bijlage 1 van het Verdrag van Rome' is als bijlage toegevoegd bij deze fiche.

Daarnaast bestaan er verwerkte landbouwproducten (PAP's, processed agricultural products) die niet beschouwd worden als het resultaat van gangbare activiteiten op het landbouwbedrijf of van een eenvoudig bewerkingsproces. De verwerking van de landbouwproducten tot niet-bijlage 1 product wordt beschouwd als een verbredingsactiviteit. Net als Bijlage 1 van de landbouwproducten, is de lijst van niet-bijlage 1 producten eveneens afkomstig uit Europese regelgeving. Al de producten die in verordening 510/2014 voorkomen zijn niet-bijlage 1 producten.

Hierna volgt een opsomming van vaak voorkomende verwerkte producten waarvan de productie op het landbouwbedrijf beschouwd wordt als een vorm van verbreding. Dit betekent dat het brutobedrijfsresultaat hieruit wordt meegerekend in het totaal BBR uit verbreding (zie fiche brutobedrijfsresultaat).

Veel voorkomende verwerkte producten die niet als Bijlage 1 product beschouwd worden = verbreding
Yoghurt, karnemelk, gestremde melk met toegevoegde suiker, vruchten of cacao
Ijs
Diepgevroren friet, aardappelmeel, gries, griesmeel of vlokken
Sappen van groenten
Ingevroren fruit en groenten
Brood, gebak, biscuit en andere bakkerswaren
Wafels en pannenkoeken
Soep
Confituur
Bier

Deze lijst kan aangevuld worden op basis van verordening 510/2014.

Een verwerkingsproces dat een eindproduct oplevert dat noch in Bijlage 1 noch in de niet-bijlage 1 voorkomt, komt niet in aanmerking voor subsidie. Deze activiteit wordt zelfs als een niet-landbouwactiviteit (zie fiche omzet niet-landbouw) beschouwd.

Binnen de VLIF-regelgeving moet bij het bewerken of verwerken van landbouwproducten hoofdzakelijk met eigen geteelde en geweekte producten gewerkt worden.

De investeringen blijven subsidiabel als er bij de verwerking van landbouwproducten:

- neveningrediënten aangekocht worden. Het kan gaan om fruit en andere neveningrediënten om te mengen in yoghurt of ijs, kruiden of andere ingrediënten om toe te voegen aan kaas en vlees voor het bereiden van verwerkt vlees;
- het hoofdingrediënt voor maximaal 25% op jaarbasis wordt aangekocht. Deze regel geldt op hoeveelheid hoofdproduct. Zo kan er bv. voor de productie van kaas koeienmelk worden aangekocht als aanvulling op de bedrijfseigen koeienmelk en daarnaast ook geitenmelk zonder dat er geitenmelk geproduceerd wordt op het bedrijf. De melk geproduceerd op het eigen bedrijf moet dan minimaal 75% van alle gebruikte melk bedragen.

Het onderscheid tussen hoofd- en neveningrediënt wordt gemaakt op basis van het gewicht.

Er worden geen voorwaarden verbonden aan de afzet van de verwerkte producten. De afzet mag gebeuren aan particulieren, groothandel, horeca ...

Investeringen voor de verwerking van landbouwproducten + rechtstreekse verkoop hebben een normbedrag van 150.000 euro in totaal per bedrijf (45.000 euro subsidie) voor de periode 2015-2020.

2.3.2 Subsidiabele investeringen

2.3.2.1 Gebouwen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: de specifieke afwerking van de gebouwen voor de bewerking of verwerking van landbouwproducten tot Bijlage 1 of niet-bijlage 1 product en de vaste uitrusting van die gebouwen. De niet-specifieke onderdelen (vnl. ruwbouw) worden beschouwd als loods en moeten onder de codes bij het project “loods” aangevraagd worden. Een koelcel die gebruikt wordt om de producten te bewaren, valt hier wel onder. Een koelcel bij de verkoopruimte voor rechtstreekse verkoop (hoevewinkel) hoort bij investeringen gericht op de rechtstreekse verkoop.

Codes: hoevezuivel (gebouwen), hoevevlees (gebouwen), hoeveproducten andere (gebouwen)

2.3.2.2 Materieel

De volgende investeringen zijn subsidiabel: machines en het materieel die specifiek bestemd zijn voor de bewerking of verwerking en/of verpakking van landbouwproducten tot een graad van verwerking waarbij ze nog beschouwd worden als landbouwproduct (bijlage 1) of verwerkt landbouwproduct (niet-bijlage 1).

Codes: hoevezuivel (materieel), hoevevlees (materieel), hoeveproducten andere (materieel)

2.4 RECHTSTREEKSE VERKOOP VAN PRODUCTEN

2.4.1 Algemeen

De rechtstreekse verkoop wordt algemeen omschreven als een duurzaam afzetsysteem waarbij een rechtstreekse relatie bestaat tussen de producent en de consument. In dat geval verkoopt de producent rechtstreeks, via andere landbouwers of in een samenwerkingsverband aan de consument. Concreet wordt hieronder verstaan: de verkoop op de hoeve zelf, de verkoop in de onmiddellijke omgeving van de hoeve zoals een buurtwinkel (winkel gericht op de onmiddellijke omwonenden), de verkoop op de lokale boerenmarkt door de producenten zelf en de verkoop via voedselteams, boeren- en burens, groente-abonnementen of coöperaties van hoeveproducten.

Verkoop aan groot- en/of kleinhandel (behalve buurtwinkel) en horeca wordt niet beschouwd als rechtstreekse verkoop. Hieruit volgt dat bijvoorbeeld een koelwagen die hoofdzakelijk gebruikt wordt voor levering aan horeca of groothandel niet subsidiabel is onder rechtstreekse verkoop. Deze verkoop betreft omzet of BBR uit landbouw.

Volgende producten kunnen verkocht worden via rechtstreekse verkoop:

- niet bewerkte of verwerkte zelf geteelde of zelf gekweekte landbouwproducten.
- bewerkte of verwerkte landbouwproducten (Bijlage 1 en niet-bijlage 1) waarbij het hoofdingrediënt afkomstig is van het eigen bedrijf of van collega-landbouwers (tot 100%). Het BBR dat echter gegenereerd wordt met de bewerking/verwerking van het hoofdingrediënt dat aangekocht werd van een collega-landbouwer telt mee voor het BBR uit verbreding, en dit zowel met een Bijlage 1 als een niet-bijlage 1 als eindproduct;

- zelf geteelde of gekweekte landbouwproducten die buiten het landbouwbedrijf verwerkt werden in loondienst, of waarbij de verkochte landbouwproducten eerst verkocht werden aan een verwerker om daarna (een deel van) de verwerkte producten terug aan te kopen;
- (niet) bewerkte of verwerkte landbouwproducten die aangekocht werden via de korte keten bij:
  - o een andere landbouwer (bv. netwerk van boerderijen in een streek);
  - o een onderneming die nauw verbonden is met het eigen of een ander landbouwbedrijf waarvan het de producten bewerkt of verwerkt (bv. van een melkveebedrijf afgesplitst bedrijf dat hoevezuivel maakt).

Voor de rechtstreekse verkoop van niet bewerkte of verwerkte producten of van bewerkte of verwerkte producten met het hoofdingrediënt afkomstig van het landbouwbedrijf, wordt het BBR uit verbreding als volgt berekend:

Eerst wordt het verschil genomen tussen de hoeveelheid x groothandelprijs en de hoeveelheid x prijs via rechtstreekse verkoop (dit is de omzet) en daarvan worden de variabele kosten voor de rechtstreekse verkoop in mindering gebracht.

De brutomarge die gecreëerd wordt door de verkoop van (niet) bewerkte of verwerkte producten van collega-landbouwers wordt beschouwd als BBR uit verbreding.

De brutomarge die gerealiseerd wordt door de bewerking/verwerking met het hoofdingrediënt aangekocht bij collega-landbouwers en daarna verkoop van het bewerkte/verwerkte product via de rechtstreekse verkoop wordt eveneens beschouwd als BBR uit verbreding.

Het onderscheid tussen Bijlage 1 en niet-bijlage 1 landbouwproducten heeft geen belang voor de rechtstreekse verkoop.

De verkoop van andere producten is alleen toegelaten wanneer het in het geheel van de activiteiten over een beperkt assortiment gaat en waarvan de omzet beperkt blijft (zie fiche omzet niet-landbouw).

Indien er per bedrijfsleider minimaal 40.000 euro BBR gegenereerd wordt op basis de gekende bedrijfsactiviteiten (teelten en dieren) gebruik makend van BSS (quickscan), moet de extra BBR die gegenereerd wordt door de verwerking en de rechtstreekse verkoop niet in beschouwing genomen worden om de voorwaarde 'BBR uit verbreding < BBR uit landbouw' na te gaan.

Investerings voor de verwerking van landbouwproducten + rechtstreekse verkoop hebben een normbedrag van 150.000 euro in totaal per bedrijf (45.000 euro subsidie) voor de periode 2015-2020.

2.4.2 Subsidiabele investeringen

2.4.2.1 Gebouwen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: het bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen uitsluitend voor de rechtstreekse verkoop, met inbegrip van een opslag- of koelruimte die bestemd is voor de verkoopklare voorraad van die producten.

Deze investeringen mogen uitsluitend slaan op de rechtstreekse verkoop (=hoeveverkoop, voedselteams, groenteabonnement, coöperatief verband) van de eigen productie (al dan niet in verwerkte vorm) en van de niet zelf geteelde, gekweekte of artisanaal verwerkte hoeveproducten.

Code: detailverkoop (gebouwen)

2.4.2.2 Materieel

De volgende investeringen zijn subsidiabel: machines en materieel die bestemd zijn voor de rechtstreekse verkoop (=hoeveverkoop, boerenmarkten, voedselteams, groenteabonnement, coöperatief verband) van de eigen productie (al dan niet in verwerkte vorm) en van de niet zelf geteelde, gekweekte of artisanaal verwerkte hoeveproducten. Een verkoopautomaat/leeggoedautomaat (inclusief houten chalet) (enkel op het adres van de bedrijfszetel) en koel- en marktswagen vallen hieronder. Reclamepanelen zijn niet subsidiabel.

Code: detailverkoop (materieel)

2.5 PRODUCTIE VAN HERNIEUWBARE ENERGIE VOOR EIGEN GEBRUIK

2.5.1 Algemeen

Volgende investeringen gericht op de productie van hernieuwbare energie kunnen van VLIF-steun genieten: windturbines (windmolens) en zonneboilers.

De regels over 'activiteit' (omzet niet-landbouw) en het brutobedrijfsresultaat (BBR) dat deze genereren zijn ook van toepassing op de niet door het VLIF subsidiabele investeringen in de productie van energie in het bijzonder via zonnecellen, vergistingsinstallaties en WKK-installaties. Bij de productie van energie betreft de omzet voornamelijk de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, de vergoeding voor de injectie van elektriciteit op het net, verkoop van warmte en vergoeding wanneer een opstalrecht voor een windmolen wordt gegeven.

De hiernavolgende situaties vormen **geen** problemen. De activiteit ervan wordt beschouwd als verbrede landbouw (telt dus niet mee als omzet niet-landbouw). Het BBR dat deze activiteiten genereren telt wel mee voor het BBR uit verbreding:

- de exploitatie van een (micro)WKK afgestemd op de warmtebehoefte van het land- en tuinbouwbedrijf. Een WKK die warmtecertificaten ontvangt wordt per definitie beschouwd als een installatie die afgestemd is op de warmtebehoefte;
- de exploitatie van zonnecellen, op voorwaarde dat de hoeveelheid jaarlijks geproduceerde elektriciteit verbruikt wordt op het bedrijf. Het maakt niet uit of het gaat om een systeem met terugdraaiende teller of een installatie met een injectievergoeding;
- de exploitatie van een windmolen, op voorwaarde dat de hoeveelheid jaarlijks geproduceerde elektriciteit verbruikt wordt op het bedrijf;
- de exploitatie van een biogasinstallatie en pocketvergister waarbij de jaarlijks geproduceerde elektriciteit en/of de warmte nuttig verbruikt wordt op het bedrijf;
- het verlenen van een opstalrecht aan een derde om hernieuwbare energie te produceren.

Opbrengsten uit energieproductie op het bedrijf die niet onder een van bovenvermelde situaties vallen worden beschouwd als niet-landbouw opbrengsten.

Het elektriciteitsverbruik wordt bewezen op basis van facturen van het verleden. Indien een installatie begroot werd inclusief toekomstige investeringen, moet de aanvrager een volledig gebruiksjaar

afwachten voordat het dossier goedgekeurd kan worden. Voor investeringen waarbij het ook verplicht is dat de warmteproductie afgestemd werd op de warmtevraag, moet dit bewezen worden aan de hand van documenten die de aanvrager aanlevert.

2.5.2 Subsidiabele investeringen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: windturbines, zonneboilers en de randinvesteringen van een WKK of een pocketvergister. Voor windturbines is de afstemming ervan op de elektriciteitsvraag een belangrijk aandachtspunt voor de goedkeuring van het dossier.

Codes: kleine- en middelgrote windturbine/windmolen, zonneboiler, onderdeel pocketvergister - dichte vloer, pompsysteem en piping, vaste mestschuif of robot, opslag digestaat, tussenopslag mest, mestmixer, scheiding afvalstormen, rookgasreiniger, rookgascondensor, rookgaskoeler

2.6 PAARDENPENSION

2.6.1 Algemeen

Dit is een vorm van dienstverlening waarbij de landbouwer tegen een forfaitaire vergoeding per maand, afhankelijk van de graad van dienstverlening, paarden houdt op pension. Dit betekent dat de paarden beschikken over een box, gevoederd en verzorgd worden. De paarden zijn geen eigendom van de landbouwer.

Paarden van derden zadelmak maken en opfokken wordt ook beschouwd als een verbredingsactiviteit.

Manegeactiviteiten (o.a. vergoedingen voor het gebruik van een piste) worden beschouwd als niet-landbouwactiviteiten (zie fiche omzet niet-landbouw).

2.6.2 Subsidiabele investeringen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: Investerings in onroerend goed (bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor pensionpaarden, terreinuitrusting voor pensionpaarden).

Materieel dat specifiek is voor het verzorgen van paarden.

Codes: project paardenstal

2.7 LANDSCHAPSBEHEER

2.7.1 Algemeen

De activiteiten in verband met landschapsbeheer hoeven niet beperkt te blijven tot werkzaamheden op het eigen bedrijf of op andere bedrijven. Er kunnen ook werken uitgevoerd worden voor andere opdrachtgevers. De omzet en het BBR uit landschapsbeheeractiviteiten aan derden wordt beschouwd als verbreding. Het onderhouden van percelen, spoorbermen, etc. door begrazing met schapen en de vergoeding die een landbouwer hiervoor ontvangt, wordt eveneens beschouwd als verbreding.

2.7.2 Subsidiabele investeringen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: klepelmaaier en randenmaaier.

Codes: klepelmaaier/randenmaaier

2.8 ZORGBOERDERIJ

2.8.1 Algemeen

Het gaat over specifieke investeringen voor actieve zorgboerderijen.

2.8.2 Subsidiabele investeringen

De volgende investeringen zijn subsidiabel: de specifieke investeringen voor de zorgvragers (psychische patiënten, mensen met een mentale of fysieke beperking en probleemleerlingen) voor het beleid rond zorgboerderijen, nl. verbouwing tot en inrichting van een keuken, eetzaal en sanitair; en materieel (tafels, stoelen).

Codes: inrichting van bedrijfsruimten voor zorgvragers

Disclaimer

Het Vlaamse Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaamse Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches /website is opgenomen.

3 BIJLAGEN

3.1 BIJLAGE 1: BIJLAGE 1 BIJ HET VERDRAG VAN ROME. DEFINITIE VAN LANDBOUWPRODUCTEN (VISSERIJPRODUCTEN NIET OPGENOMEN)

Levende dieren
Vlees en eetbare slachtafvallen
Melk en zuivelproducten; vogeleieren; natuurhonig
Darmen, blazen en magen van dieren in hun geheel of in stukken
Producten van dierlijke oorsprong, dode dieren niet geschikt voor menselijke consumptie
Levende planten en producten van de bloemteelt
Groenten, planten, wortels en knollen, voor voedingsdoeleinden
Granen
Producten van de meelindustrie; mout; zetmeel; gluten; inuline
Oliehoudende zaden en vruchten; allerlei zaden, zaadgoed en vruchten; planten voor industrieel en geneeskundig gebruik; stro en voeder
Pectine
Reuzel en ander geperst of gesmolten varkensvet; geperst of gesmolten vet van pluimvee
Ruw of gesmolten rundvet, schapenvet en geitenvet, „premier jus” daaronder begrepen
Varkensstearine; oleostearine; spekolie en oleomargarine, niet geëmulgeerd, niet vermengd en niet anderszins bereid
Plantaardige vette oliën, vloeibaar of vast, ruw, gezuiverd of geraffineerd

Gehydrogeneerde dierlijke of plantaardige vetten en oliën, ook indien gezuiverd doch niet verder bereid
Margarine, kunstreuzel en andere bereide spijsvetten
Afvallen, afkomstig van de bewerking van vetstoffen of van dierlijke of plantaardige was
Bereidingen van vlees
Suiker; suikerstroop; kunsthonig, ook indien met natuurhonig vermengd; karamel
Melasse, ook indien ontkleurd
Suiker, stroop en melasse, gearomatiseerd of met toegevoegde kleurstoffen (vanillesuiker en vanillinesuiker daaronder begrepen), met uitzondering van vruchtensap, waaraan suiker is toegevoegd, ongeacht in welke verhouding
Bereidingen van groenten, van moeskruiden, van vruchten en van planten of plantendelen
Gedeeltelijk gegist druivenmost, ook indien de gisting op andere wijze dan door toevoegen van alcohol is gestuit
Wijn van verse druiven; druivenmost waarvan de gisting door toevoegen van alcohol is gestuit (mistella daaronder begrepen)
Appel drank, perendrank, honigdrank en andere gegiste dranken
Ethylalcohol, al dan niet gednatureerd, ongeacht de sterkte, verkregen uit landbouwproducten, met uitzondering van gedestilleerde dranken, likeuren en andere alcoholhoudende dranken; samengestelde alcoholische preparaten („geconcentreerde extracten”) voor de vervaardiging van dranken
Tafelazijn (natuurlijke en kunstmatige)
Resten en afval van de voedselindustrie; bereid voedsel voor dieren
Ruwe natuurkurk en kurkafval; gebroken of gemalen kurk
Vlas, ruw, geroot, gezwingeld, gehekeld of anders bewerkt, doch niet gesponnen; werk en afval (rafelingen daaronder begrepen)
Hennep (Cannabis sativa), ruw, geroot, gezwingeld, gehekeld of anders bewerkt,
Varkensstearine; oleostearine; spekolie en oleomargarine, niet geëmulgeerd, niet vermengd en niet anderszins bereid
Plantaardige vette oliën, vloeibaar of vast, ruw, gezuiverd of geraffineerd
Gehydrogeneerde dierlijke of plantaardige vetten en oliën, ook indien gezuiverd doch niet verder bereid
Margarine, kunstreuzel en andere bereide spijsvetten
Afvallen, afkomstig van de bewerking van vetstoffen of van dierlijke of plantaardige was
Bereidingen van vlees

Suiker; suikerstroop; kunsthonig, ook indien met natuurhonig vermengd; karamel
Melasse, ook indien ontkleurd
Suiker, stroop en melasse, gearomatiseerd of met toegevoegde kleurstoffen (vanillesuiker en vanillinesuiker daaronder begrepen), met uitzondering van vruchtensap, waaraan suiker is toegevoegd, ongeacht in welke verhouding
Bereidingen van groenten, van moeskruiden, van vruchten en van planten of plantendelen
Gedeeltelijk gegist druivenmost, ook indien de gisting op andere wijze dan door toevoegen van alcohol is gestuit
Wijn van verse druiven; druivenmost waarvan de gisting door toevoegen van alcohol is gestuit (mistella daaronder begrepen)
Appel drank, perendrank, honigdrank en andere gegiste dranken
Ethylalcohol, al dan niet gedenatureerd, ongeacht de sterkte, verkregen uit landbouwproducten, met uitzondering van gedestilleerde dranken, likeuren en andere alcoholhoudende dranken; samengestelde alcoholische preparaten („geconcentreerde extracten”) voor de vervaardiging van dranken
Tafelazijn (natuurlijke en kunstmatige)
Resten en afval van de voedselindustrie; bereid voedsel voor dieren
Ruwe natuurkurk en kurkafval; gebroken of gemalen kurk
Vlas, ruw, geroot, gezwingeld, gehegeld of anders bewerkt, doch niet gesponnen; werk en afval (rafelingen daaronder begrepen)
Hennep (Cannabis sativa), ruw, geroot, gezwingeld, gehegeld of anders bewerkt,

3.2 BIJLAGE 2: OVERZICHTSTABEL VAN ACTIVITEITEN IN RELATIE TOT BBR UIT LANDBOUW / BBR UIT VERBREIDING, OMZET NIET-LANDBOUW EN HET SUBSIDIELABEL ZIJN VAN DE INVESTERINGEN

	BBR landbouw	BBR verbreding	geen landbouw of verbreding (omzet niet-landbouw)	Subsidie mogelijk voor de investeringen?
Bewerking en verwerking tot bijlage I product met hoofdingrediënt afkomstig van landbouwbedrijf	X			ja
Bewerking en verwerking tot niet-bijlage I product (PAP) met hoofdingrediënt van landbouwbedrijf		X		ja
Hypothetisch: bewerking en verwerking tot een product dat zowel niet voorkomt op de bijlage I lijst als op de niet-bijlage I lijst (PAP) met hoofdingrediënt van landbouwbedrijf			X	neen
Bewerking en verwerking tot bijlage I of niet-bijlage I product (PAP) met hoofdingrediënt afkomstig van een andere landbouwbedrijf in korte keten verband		X		Ja op voorwaarde dat op productniveau minstens 75% van het hoofdingrediënt wel afkomstig is van het landbouwbedrijf
Hypothetisch: bewerking en verwerking tot een product dat zowel niet voorkomt op de bijlage I lijst als de niet-bijlage I			X	neen

	BBR landbouw	BBR verbreding	geen landbouw of verbreding (omzet niet-landbouw)	Subsidie mogelijk voor de investeringen?
lijst (PAP) met hoofdingrediënt van een andere landbouwbedrijf in korte keten verband				
Bewerking en verwerking met hoofdingrediënt niet afkomstig van eigen bedrijf of afkomstig van een andere landbouwbedrijf in korte keten verband			X	neen
Productie en rechtstreekse verkoop van niet bewerkte/verwerkte producten van het landbouwbedrijf	X namelijk omzet die gegenereerd wordt aan groothandelprijs – variabele kosten productie	X meerprijs tegenover groothandelprijs x volume – variabele kosten van de rechtstreekse verkoop		ja
Productie en rechtstreekse verkoop van bedrijfseigen producten verwerkt tot bijlage I product	X namelijk omzet die gegenereerd wordt aan groothandelprijs – variabele kosten productie	X meerprijs tegenover groothandelprijs x volume – variabele kosten van de rechtstreekse verkoop		ja
Productie en rechtstreekse verkoop van bedrijfseigen		X		

	BBR landbouw	BBR verbreding	geen landbouw of verbreding (omzet niet-landbouw)	Subsidie mogelijk voor de investeringen?
producten verwerkt tot niet bijlage I product				
Verkoop (niet) bewerkte/verwerkte producten van het landbouwbedrijf aan de groothandel / horeca (niet via rechtstreeks verkoopkanaal)	X			neen
Verkoop (niet) bewerkte/verwerkte producten van collega korte keten landbouwers via de rechtstreekse verkoop		X		ja
Verkoop van niet-landbouwproducten (via de rechtstreekse verkoop)			X	Neen (toegelaten indien de investering dient om minimaal 90% van de omzet of meer dan 5.580 euro omzet te genereren met producten die vallen onder BBR landbouw of BBR verbreding)
Doorverkoop van bijlage I producten of niet-bijlage I producten die niet aangekocht werden in korte keten verband (bv. via veiling)			X	Neen (toegelaten indien de investering dient om minimaal 90% van de omzet of meer dan 5.580 euro omzet te genereren met producten die vallen onder BBR

	BBR landbouw	BBR verbreding	geen landbouw of verbreding (omzet niet-landbouw)	Subsidie mogelijk voor de investeringen?
				landbouw of BBR verbreding)
Het extern laten verwerken tot bijlage I product van bedrijfseigen landbouwproducten in loondienst of deze gedeeltelijk terug inkopen	X			Neen
Het extern laten verwerken tot niet-bijlage I product van bedrijfseigen landbouwproducten in loondienst of deze gedeeltelijk terug inkopen		X		Neen
Activiteiten aangaande hoevetoerisme		X		ja
Verblijf op het landbouwbedrijf dat niet voldoet aan de VLIF-definitie van hoevetoerisme (bv. uitbaten van een camping)			X	neen
Activiteiten aangaande dagrecreatie/educatie		X		ja

	BBR landbouw	BBR verbreding	geen landbouw of verbreding (omzet niet-landbouw)	Subsidie mogelijk voor de investeringen?
Activiteit uitbaten van een feestzaal/vergaderzaal die hoofdzakelijk niet in verband staat met dagrecreatie en educatie			X	neen
Activiteit het houden van een paardenpension		X		ja
Manege-activiteiten (betalen voor om op paard te rijden)			X	neen
Activiteiten die geen verband houden met verbrede landbouw zoals loonwerk, zout strooien, mestverwerking van niet bedrijfseigen mest, enz.			X	neen
Productie van hernieuwbare energie waarbij op jaarbasis de hernieuwbare energie (warmte of elektriciteit) volledig verbruikt wordt op het landbouwbedrijf		X		Ja, maar enkel voor zonneboiler en windmolen (windturbine) en randinvesteringen pocketvergister
Productie van hernieuwbare energie waarbij op jaarbasis niet alle hernieuwbare energie (warmte of elektriciteit) volledig verbruikt wordt op het landbouwbedrijf			X	neen
Activiteiten aangaande het uitbaten van een zorgboerderij		X		ja

	BBR landbouw	BBR verbreding	geen landbouw of verbreding (omzet niet-landbouw)	Subsidie mogelijk voor de investeringen?
Activiteiten aangaande landschapsbeheer voor eigen bedrijf en voor derden		X		ja